

Η ΣΩΜΑΤΕΜΠΟΡΙΑ ΓΥΝΑΙΚΩΝ ΚΑΙ ΠΑΙΔΙΩΝ ΚΑΙ Η ΚΟΙΝΩΝΙΑ ΤΩΝ ΕΘΝΩΝ

Είναι γνωστό πώς η Συνθήκη της Ειρήνης στο κεφάλαιο που αφορά την Κοινωνία των Εθνών και ειδικά στο 23 άρθρο του κεφαλαίου αυτού αναγράφει: «Τα μέλη της ΚΤΕ συμφώνως προς τὰς διατάξεις τῶν ὑφισταμένων καὶ τῶν μετέπειτα συνομολογηθῆντων διεθνῶν συμβάσεων καὶ ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν αὐτῶν, . . . ἀναθέτουσιν εἰς τὴν ΚΤΕ τὸν γενικὸν ἔλεγχον τῶν συμφωνιῶν αὐτίνες ἀφορῶσι τὴν ἐμπορίαν γυναικῶν καὶ παιδῶν . . . ».

Σύμφωνα με τὸ κείμενο αὐτὸ ἡ ΚΤΕ ἀνέθεσε τὴν παρακολούθηση τοῦ ζητήματος τῆς σωματεμπορίας στὸ τμήμα τῆς τῶν Κοινωνικῶν ζητημάτων πού τὸ διευθύνει ἡ Κυρία Rahel Crowley.

Ἡ ἀνάληψη τῆς διαχείρισης τοῦ ζητήματος ἀπὸ τὴν ΚΤΕ ἦταν ἕνας κύριος σταθμὸς στὴν ἱστορία τῆς ἐξέλιξός του καὶ ἕνα μεγάλο βῆμα στὴν πρόοδό του. Γιατί ὁ ὀργανισμὸς αὐτὸς μετὰ τὸ ὀγκῶδες κύρος του, ὄχι μόνο θ' ἀναλάμβανε τὸν ἔλεγχο γιὰ τὴν κύρωση καὶ ἐφαρμογὴ τῶν Διεθνῶν συμβάσεων ἀλλὰ καὶ θὰ διευκόλυνε καὶ τὴν προσχώρηση νέων Κρατῶν στὶς συμβάσεις αὐτές, ὥστε νὰ γίνουν πραγματικὰ διεθνεῖς. Ἀκόμα ἀπὸ τότε ἔγινε δυνατὴ ἡ συλλογὴ ἐγκύρων στατιστικῶν πληροφοριῶν κάθε εἴδους, σχετικὰ μετὰ τὸ ζήτημα, πού χρησιμεύουν στὴ βαθύτερη ἐξέτασή του ἀλλὰ καὶ διευκολύνουν τὴ δυνατότητα διεθνῶν συμφωνιῶν ἐπὶ ὀρισμένων σημείων.

Ἀλλὰ καὶ ἀπὸ ἄλλην ἀποψη εἶναι σπουδαία ἡ διεύθυνση τοῦ ζητήματος ἀπὸ τὴν ΚΤΕ. γιατί ὑπὸ τὴ στέγη τῆς συνεργάζονται πια δύο παράγοντες πού ὡς τότε συχνότατα ἀντικρούζονταν σχεδὸν ἐξθρικά: τὸ ἐπίσημο Κράτος καὶ ἡ ἰδιωτικὴ πρωτοβουλία. Σ' ὅλες τὶς ἐπιτροπές, πού ἰδρύθηκαν γιὰ μελέτη καὶ ἐξέταση τοῦ ζητήματος, οἱ δύο αὐτοὶ παράγοντες, μὲλες τὶς διαφορὲς ἀντιλήψεων πού τυχὸν μπορεῖ νὰ παρατηροῦνται, προσπαθοῦν νὰ ρυθμίσουν τὶς ἐνέργειές τους ὅσο τὸ δυνατό συντονώτερα, ἀποτελεσματικώτερα.

Ἀλλὰ γιὰ νὰ μπορέσουμε νὰ ἐπιμηθῶμε καλλίτερα τὸ ἔργο τῆς ΚΤΕ ὡς πρὸς τὸ ζήτημα πού μᾶς ἀπασχολεῖ εἶναι ἀνάγκη νὰνατρέξωμε στὸ ἔργο πού εἶχε συντελεσθῆ ὡς τότε. Εἶναι βέβαια γνωστὸ πὼς ὕστερα ἀπὸ τὶς ὑπερδεκαετίες προσπάθειες ἰδιωτικῶν συλλόγων—τοῦ Διεθνoῦς Γραφείου γιὰ τὴν καταπολέμηση τῆς σωματεμπορίας καὶ ὕστερα ἄλλων—πού ἐμψυχώνονταν ἀπὸ ἀληθινούς ἀποστόλους ὡς τὸν Coote καὶ μετὰ τὴν πρωτοβουλία τῆς Γαλλικῆς Δημοκρατίας κατωρθώθηκε νὰ ὑπογραφῆ στὸ Παρίσι τὸ 1904 μὴ ἐπίσημη Συμφωνία (Arrangement) μετὰ λίγα θεμελιώδη ἄρθρα. Ἡ συμφωνία αὐτὴ πρόβλεπε τὴν ποινικὴ δίωξη τῶν προαγωγῶν καὶ διαφθορῶν, τὴ διευκόλυνση τῶν θυμάτων τῆς σωματεμπορίας ἐφ' ὅσον εὑρίσκονται σὲ ξένο ἔδαφος νὰ γυρίσουν στὴ πατρίδα τους, τὴ διευκόλυνση τῆς καταδιώξεως τῶν σωματεμπόρων ὡς καὶ τὴν ἐπιτήρηση τῶν λιμένων καὶ σιδηροδρομικῶν σταθμῶν γιὰ νὰ παρεμποδίζονται ἡ ἀσκησις τοῦ ἐμπορίου αὐτοῦ. Σὺγχρονα προβλέπονταν ἡ ὑπόδειξη ἀπὸ κάθε συμβαλλόμενον Κράτος, μιᾶς κεντρικῆς ἀρχῆς πού θὰ εἶχε τὴν ἀρμοδιότητα νὰ συγκεντρῶνῃ κάθε πληροφορία σχετικὰ μετὰ τὴν ἀποπλάνηση γυναικῶν καὶ κοριτσιῶν μετὰ σκοπὸ διαφθορᾶς στὸ ἐξωτερικόν. Ἡ ἀρχὴ αὐτὴ θὰ μποροῦσε ν' ἀλληλογραφῆ ἀπ' εὐθείας μετὰ τὶς ἀντίστοιχες τῶν συμβαλλομένων Κρατῶν. Ἡ συμφωνία ὑπεγράφηκε στὴν ἀρχὴ μόνο ἀπὸ 12 Κράτη, τὰ μεγαλειότερα τότε τῆς Εὐρώπης.

Ὑστερα ἀπὸ 6 χρόνια, καὶ ἀφοῦ εἶχαν συγληθῆ στὸ διάστημα αὐτὸ διεθνή συνέδρια ὀργανωμένα ἀπὸ τὶς ἰδιωτικὲς ὀργανώσεις κατὰ τῆς σωματεμπορίας,

πού εἶχαν εἶχαν γίνῃ στὸ μεταξὺ διεθνεῖς ὀργανισμοὶ μετὰ κύρος ὥστε νὰ ἐπηρεάζουν τὴν κοινὴ γνώμη ἀρκετῶν μεγάλων χωρῶν, τὸ 1910, μόλις, ὑπογράφηκε, ἀπὸ 14 τῶρα Κράτη, ἡ πρώτη ἐπίσημη Σύμβαση. Αὐτὴ σημειώνει τὸ δεύτερο σταθερὸ βῆμα προόδου στὸ ζήτημα, καθιερώνοντας μετὰ τὶς διατάξεις τῆς, πλατύτερα τὰ ὄρια τῆς ἐννοίας «προαγωγῆ». Ἡ διαφθορὰ ἔτσι ἢ ἡ ἀποπλάνηση τιμωροῦνται—κατὰ τὴ Σύμβαση—καὶ ἂν ἀκόμα ἔγιναν ἐκουσίως, ἂν τὸ θῦμα εἶναι ἀνήλικος γυναίκα ἢ κόρη. Ἀλλὰ ἡ μεγαλειότερη καινοτομία τῆς, πού σημειώνει τὴ σταθερὴν πρόοδο τῆς διεθνoῦς ἀντίληψης ὡς πρὸς τὸ ζήτημα αὐτό, εἶναι ὅτι προβλέπει καὶ τὴ τιμωρία ἐκείνου πού ἀπειλάνησε, παρέσυρε ἢ διέφθειρε γυναίκα ἢ κόρη ἐνήλικο μετὰ τὸν περιορισμὸ ὅμως τοῦ ἀκουσίως δηλ. μετὰ δόλου ἢ καταναγκασμοῦ. Ἐκτὸς ἀπὸ ἄλλες δευτερεύουσες διατάξεις προβλέπει ἀκόμη καὶ τὴν ἐκδοση τῶν προαγωγῶν ἐφόσον τὸ ἀδίκημα συνέβη σὲ ἄλλη χώρα. Ἡ πρόοδος πρὸς μιὰ πλατύτερη ἀντίληψη καὶ ὅλλα σημεία εἶναι καταφανῆς. Στὸ τελικὸ πρωτόκολλο τῆς σύμβασης αὐτῆς ἀναφέρεται ὅτι, ἐκτὸς ἀπὸ τὰ ἀδικήματα πού ἀναγράφονται στὴ σύμβαση καὶ πού ἀποτελοῦν τὸ ἐλάχιστο ὄριο, τὰ συμβαλλόμενα Κράτη μποροῦν νὰ τιμωρήσουν καὶ ἄλλα, ὅπως τὴν ἐξώθηση σὲ διαφθορὰ ἐνηλίκων καὶ ὅταν ἀκόμα δὲν ὑπάρχει δόλος ἢ καταναγκασμός. Στὸ ἴδιο πρωτόκολλο ὀρίζεται καὶ ὡς κατώτερο ὄριο γιὰ τὴν ἐνηλικίωση, τὰ 20 χρόνια συμπληρωμένα.

Ἀκόμα ἐκεῖ θίγεται καὶ τὸ ζήτημα τοῦ περιορισμοῦ γυναικῶν ἢ κόρης ἀκουσίως σὲ οἶκον ἀνοχῆς καὶ ἀναγράφεται πὼς, ἂν καὶ ἀποτελῆ ἕνα σοβαρῶτατο ζήτημα, δὲν στάθηκε δυνατὸ νὰ περιληφθῆ στὴ Σύμβαση ἐπειδὴ ὑπάγεται ἀποκλειστικὰ στὴν ἐσωτερικὴ νομοθεσία κάθε Κράτους.

Ἀφοῦ πέρασαν 11 ὀλόκληρα χρόνια, τὸ 1921 ἡ ΚΤΕ ὡς ἐπίσημος πια διαχειριστὴς τοῦ ζητήματος, μετὰ πρωτοβουλία τῆς Γαλλίας, ἐκάλεσε τὰ Κράτη μέλη τῆς σὲ Διάσκεψη μετὰ σκοπὸ νὰ συνάψουν σύμβαση πού νὰ περιλαμβάνει τὶς δύο προηγούμενες συμβάσεις—στὶς ὁποῖες θάδινε νέο κύρος καὶ νὰ προσθέτῃ καὶ νέες διατάξεις ἀνάλογα μετὰ τὴ σύγχρονη θέση τοῦ ζητήματος.

Στὶς πρώτες τῆς διατάξεις σύμφωνα μετὰ τὸ πνεῦμα αὐτὸ ἡ Σύμβαση πού ὑπογράφηκε, ἀναγράφει, πὼς ἐφ' ὅσον τὰ Κράτη δὲν ἀποδέχθηκαν τὴ Συμφωνία τοῦ 1904 καὶ τὴ Σύμβαση τοῦ 1910 πρέπει «νὰ διαβιβάσουν τὸ ταχύτερον τὰς ἐπικυρώσεις ἢ τὰς προσχωρήσεις των εἰς τὰς πράξεις αὐτάς».

Σύμφωνα μετὰ συγχρονισμένη ἀντίληψη οἱ λοιπὲς διατάξεις, ὄχι μόνο προβλέπουν τὴν ὑποχρέωση τῶν συμβαλλομένων μερῶν νὰ προσπαθοῦν μετὰ κάθε μέσο νὰ ἀνακαλύπτουν καὶ νὰ τιμωροῦν τοὺς σωματεμπόρους παιδιῶν καὶ τῶν δύο φύλων, εὐρύνοντας ἔτσι τὸν κύκλο τῆς κατασταλτικῆς ἐνέργειας, ἀλλὰ καὶ ρητῶς ἀναφέρουν ὅτι τὸ συμβαλλόμενα μέρη ὑποχρεοῦνται νὰ τιμωροῦν καὶ τὴν ἀπόπειρα καὶ τὶς προπαρασκευαστικὰς πράξεις τῶν ἀδικημάτων πού ἀναφέρονται οἱ δύο προηγούμενες συμβάσεις (1904 καὶ 1910). Δηλαδὴ γίνεται πια συμβατικὴ ὑποχρέωση ἢ σύσταση πού περιεῖχε τὸ τελικὸ πρωτόκολλο στὴ σύμβαση τοῦ 1910.

Ἄλλη πρόοδος μπορεῖ νὰ σημειωθῆ ὅτι μετὰ τὴν σύμβαση αὐτὴ ἀνεβαίνει τὸ ὄριο τῆς ἐνηλικίωσης στὰ 21 χρόνια συμπληρωμένα καὶ ὅτι λαμβάνεται φροντίδα τὰ διάφορα Κράτη νὰ ἐλέγχουν τὴ λειτουργία τῶν γραφείων γιὰ τὴν εὑρεση ἐργασίας, νὰ προστατεύουν τὰ παιδιά καὶ τὶς γυναῖκες πού ταξιδεύουν

μέ ἀτιμολοία μεταναστών, νά τοιχοκολλοῦν εἰδοποιήσεις γιά τούς κινδύνους τῆς σωματεμπορίας στοὺς λιμένες καί σιδηροδρομικοὺς σταθμούς.

Ἡ Ἑλλάς ὑπέγραψε τὴ σύμβαση καί συνεπῶς καί τὶς δύο προηγούμενες. Ἀπὸ στίς 3 Νοεμβρίου 1922 ἰσχύουν ὡς νόμοι τοῦ Κράτους. Πρέπει βέβαια νά σημειωθῇ πῶς ἡ Ἑλληνικὴ νομοθεσία, ἀπὸ τὸ 1914, περιλάμβανε διατάξεις κατὰ τῆς σωματεμπορίας καί προαγωγῆς πού τὴν τιμοῦν ἀληθινά, μὰ κύρια, χάρις στὴν ἀνεπάρκεια τῆς ἐκτελεστικῆς ἐξουσίας οἱ διατάξεις αὐτὲς δὲν ἔδωσαν ἀποτελέσματα. Δὲν πρέπει ὅμως νά παρίδη κανεὶς καί τὸ πολὺπλοκο τῆς ὀριζόμενης διαδικασίας πού εἶναι βέβαια ὁ δεύτερος παράγοντας τῆς ἀποτυχίας τοῦ νόμου αὐτοῦ.

Ἡ ΚΤΕ πῆρε ἀκόμη ὑπὸ τὴν προστασία τῆς τῆς Διεθνῆς Διάσκεψης πού ἐκάλεσε ἡ Γαλλία μὲ ἔμπνευση τῆς Ἀγγλικῆς πρωτοβουλίας τὸ 1923, γιά τὴν καταστολὴ τῆς κυκλοφορίας καί τοῦ ἐμπορίου τῶν ἀσέμνων δημοσιευμάτων.

Ἡ Συνδιάσκεψη αὐτὴ περιλάμβανε μόνο κρατικούς ἀντιπροσώπους πού συνήλθαν μὲ σκοπὸ νά υπογράψουν, ἀφοῦ ἐξετάσουν, τὴν σύμβαση γιά τὸν παράπανω σκοπὸ. Τὸ σχέδιο τῆς σύμβασης αὐτῆς εἶχε συνταχθῆ ἀπὸ τὸ 1910, δὲν κατορθώθηκε ὅμως τότε νά υπογραφῇ. Ὑπογράφηκε μόνον τώρα καί μάλιστα ἀπὸ 59 Κράτη μεταξὺ τῶν ὁποίων εἶναι καί ἡ Ἑλλάς. Ἦδη ἔχει κατατεθῆ γιά τὴν κύρωση στὴν Ἐθνοσυνέλευση καί, ἀφοῦ προσαρμοσθῇ σὲ πολλὰ σημεῖα στὴ νομοθεσία μας, θὰ γίνῃ νόμος τοῦ Κράτους.

Ἡ σύμβαση αὐτὴ περιλαμβάνει πολλὰ ἄρθρα. Τὰ κυριώτερα, σύντομα, περιέχουν τὰ ἑξῆς:

Τιμωροῦνται: «ἡ παρασκευὴ ἢ κατοχὴ *ἀσέμνων* συγγραμμάτων, σχεδίων, εἰκόνων, ἐντύπων, ζωγραφιῶν, τοιχοκολλήσεων, ἐμβλημάτων, φωτογραφιῶν, κινηματογραφικῶν ταινιῶν πρὸς τὸν σκοπὸν τοῦ ἐμπορευέσθαι, διανέμειν δημοσίᾳ ἢ ἐκθέτειν ταῦτα, ἢ εἰσαγωγὴ μεταφορὰ ἢ ἐξαγωγὴ καί ἢ διενέργεια δι' ἄλλου τῶν ἀνωτέρω πράξεων . . . ἢ τὸ καθ' οἷον δῆποτε τρόπον θέτειν αὐτὰ εἰς κυκλοφορίαν».

«Ἡ ἀναγγελία ἢ γνωστοποίησις, δι' ἐνὸς οἰουδήποτε μέσου, πρὸς διευκλίνουσιν τῆς κυκλοφορίας ἢ τοῦ ὡς ἄνω ἐμπορίου, ὅτι πρόσωπόν τι ἀσχολεῖται εἰς μίαν οἰανδήποτε ἐκ τῶν ἀνωτέρω πράξεων ἢ γνωστοποίησις πῶς καί ἀπὸ τίνος εἶναι δυνατόν ν' ἀγορασθοῦν τὰ ἀνωτέρω ἀναφερόμενα . . .».

Οἱ λοιπὲς διατάξεις ἀφοροῦν τῇ διαδικασίᾳ, τὴν ἐκδοσὴ τῶν παραβιτῶν κλπ.

Βέβαια ἓνα μεγάλο ζήτημα προκύπτει ἀπὸ τὴ σύμβαση αὐτῆ, ὁ ὅρισμός τῆς ἐννοίας *ἀσεμνος*, ἀλλὰ στάθηκε ἀδύνατο νά καθορισθῇ στὴ σύμβαση γιὰτὶ κάθε Κράτος ἄλλοιῶς τὴν ἀντιλαμβάνεται. Στὴ συζήτηση ὅμως ἀναφέρεται ὁ χαρακτηρισμὸς τοῦ ἀσέμνου ὅπως δόθηκε ἀπὸ ἀνώτατο Ἀγγλο δικαστή. Εἶναι ἀσεμνοκάτι—λέγει—ἂν ὁ σκοπὸς πού μπαίνει στὴ δημοσιότητα εἶναι νά διαφθείρῃ ἐκείνους πρὸς τοὺς ὁποίους ἀπευθύνεται.

Ἄξιες πολλῆς προσοχῆς εἶναι καί οἱ εὐχῆς πού περιλαμβάνονται στὸ τελευταῖο πρωτόκολλο. Σύμφωνα μὲ μία ἀπ' αὐτῆς τὰ παραπάνω ἀδικήματα πρέπει νά τιμωροῦνται αὐστηρότερα ἂν ἀπευθύνονται σὲ ἀνηλικούς. Ἀκόμη θίγεται καί τὸ ζήτημα τῆς προπαγάνδας γιά νά ἐμποδίζετα ἢ σύλληψη τῶν γυναικῶν καί νά διευκολύνετα ἢ ἔκτρωση. Μάλιστα διατυπώνεται πῶς «τὰ Κράτη αἰσθάνονται τὸν κίνδυνον πού διατρέχουν τὰ Ἔθνη ἀπὸ τὴ προπαγάνδα αὐτῆ πού στεροῦσι τὶς πηγῆς τῆς ζωῆς».

Τὸ θέμα αὐτὸ—ἐκφράζεται ἡ ἐλπίδα—θὰποτελέσει θέμα μίας μελλοντικῆς Συνδιάσκεψης.

Αὐτῆς εἶναι πολὺ σύντομα οἱ ἐνέργειες τῆς ΚΤΕ σχετικὰ μὲ τὴ Σωματεμπορία. Ἡ συμβολὴ τῆς στὴν πρόοδο τοῦ ζητήματος εἶναι ἀκόμη καταφανεστάτη καί ἀπὸ τὸν μεγάλο ἀριθμὸ τῶν Κρατῶν πού δέχτη-

καν τὶς διεθνεῖς συμβάσεις συγκριτικὰ μὲ τὸν ἀριθμὸ τῶν Κρατῶν πού εἶχαν ὑπογράψει ἀρχικὰ.

Στίς ἐνέργειες τῆς αὐτῆς ἡ ΚΤΕ κατατοπίζεται ἀπὸ Συμβουλευτικὴ Ἐπιτροπὴ, πού ἐργάζεται κοντὰ στὸ τμήμα τῶν Κοινωνικῶν ζητημάτων καί πού ἀποτελεῖται ἀπὸ Κρατικούς ἀντιπροσώπους, ἀπὸ ἀντιπροσώπους τῶν μεγάλων Διεθνῶν ἰδιωτικῶν ὁργανώσεων κατὰ τῆς Σωματεμπορίας καί τῶν 3 μεγάλων Φεμινιστικῶν Διεθνῶν συλλόγων. Ἡ Ἐπιτροπὴ αὐτῆ συνέρχεται τοῦλάχιστο μία φορὰ τὸ χρόνο, ἐξετάζει τὰ συναφῆ θέματα, μαζεύει πληροφορίες, στατιστικῆς, ἐπὶ τῇ βάσει ἐρωτηματολογίων ἐπιστημονικὰ συνταγμένων καί ἀκόμη προπαγανδίζει συγχρονισμένως ἀντιλήψεις μὲ δημοσιεύσεις κλπ.

Ἀνάμεσα στὰ ζητήματα πού ἐξετάζονται ἀπὸ τὴν Ἐπιτροπὴ αὐτῆ εἶναι: Ἡ μετανάστευση, ἡ ἀπασχόληση ξένων γυναικῶν σὲ οἶκους ἀνοχῆς, ἡ ἀπασχόληση γυναικῶν καί παιδιῶν σὲ θέατρα, ὁ ἐπίσημος διακανονισμὸς τῆς ἀνηθικότητας κλπ. Ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα ἔχουν καθένα πάμπολλες ἀπόψεις καί εἶναι σπουδαιότατα. Θὰ σταματήσω ἐν τούτοις μόνο στὸ τελευταῖον πού νομίζω πῶς ἔχει κεφαλαιώδη σημασία γιά τὴν καταστολὴ τῆς σωματεμπορίας.

Ἡ Ἐπιτροπὴ μὲ τὴν ἐλπίδα νά προετοιμάσῃ τὸ ἔδαφος γιά μὴ μὲλλοντικὴ Διάσκεψη ὡς πρὸς τὸ ζήτημα αὐτό,—πρόθεση πού φαίνεται καί σὲ ἄλλη τῆς ἀπόφαση ὅπου ρητῶς ἀναφέρεται: «*Περιμένοντας τὴν κατάργησιν τοῦ συστήματος τοῦ ἐπίσημου διακανονισμοῦ . . .* ἀποφασίζει»—ἀποφασίζει ἀπὸ τῆς δευτέρῃ τῆς ἀκόμη σύνοδο νά στείλῃ στίς Κυβερνήσεις τῶν διαφόρων Κρατῶν ἐρωτηματολόγιον γιά τὸ ζήτημα τοῦ διακανονισμοῦ. Τὰ Κράτη—μέλη τῆς ΚΤΕ—ὅσα τελευταίως ἐγκατέλειψαν τὸ σύστημα τῶν οἶκων ἀνοχῆς παρακλήθησαν νά δώσουν τὰ αἰτία τῆς ἀπόφασής τῶν αὐτῆς, ἐφ' ὅσον συνδέεται μὲ τὸ ζήτημα τῆς σωματεμπορίας. Τὰ Κράτη πάλι ὅπου ὑπάρχει ἀκόμη τὸ σύστημα τοῦ διακανονισμοῦ παρακλήθησαν νά γνωρίσουν στὴν ΚΤΕ, μὲ ὅσο δυνατόν περισσότερες λεπτομέρειες, ἂν τὸ σύστημα αὐτὸ διευκολύνει ἢ δυσκολεύει τὴ σωματεμπορία.

Ὡς τὴν τρίτην σύνοδο τῆς ἐπιτροπῆς, δηλ. ὡς τὶς 11 Ἀπριλίου 1924, 14 μόνο ἀπαντήσεις στάλθηκαν. Ἀπ' αὐτῆς προκύπτει—ἂν καί ὁ ἀριθμὸς τῶν δὲν μπορεῖ νά θεωρηθῇ ἀρκετὸς καί ἂν καί μερικῆς ἀπ' αὐτῆς ἦταν ἀόριστος—,ὅτι γενικὰ ὁμολογεῖται ἡ ἀποτυχία τοῦ συστήματος τοῦ διακανονισμοῦ, ὅπως ἀναφέρεται καί στὰ πρακτικὰ τῆς Ἐπιτροπῆς.

Χαρακτηριστικότερες εἶναι μερικῆς ἀπαντήσεως π. χ. τοῦ Βελγίου: «Τὸ σύστημα τοῦ διακανονισμοῦ—ἀναφέρει—ἰφοῦ εἰσῆχθη ἀρχικὰ ὡς μέτρο ὑγιεινῆς καί ὡς ἐγγύηση κοσμιότητος, δὲν ἀνταποκρίθηκε καθόλου στὴ διπλὴν αὐτὴν ἀποψη, ὅπως περιέμεναν ὅσοι τὸ εἰσήγαγον. Σηριζόμενοι στὴν κηδεμονία τοῦ Κράτους πού εἶναι κατὰ τινὰ τρόπον ὁ διακανονισμὸς, οἱ οἶκοι ἀνοχῆς ἀπασχολοῦνται διαρκῶς στὴν ἀνανέωση τοῦ προσωπικοῦ τῶν καί γι' αὐτὸ εἶναι μιά διαρκῆς αἰτία σωματεμπορίας, καί περισσότερο γιὰτὶ οἱ τρόφιμοι τῶν οἶκων αὐτῶν χάνουν γρήγορα κάθε θέληση καί κάθε συνείδηση ἠθικῆς. Πεσμένους στὸν τελευταῖον βαθμὸ τῆς ἀθλιότητος, εἶναι τὰ διαρκῆ θύματα τῶν σωματεμπορῶν σὲ πολὺ μεγαλεῖτερη κλίμακα ἀπὸ τὶς γυναῖκες πού ἀσχοῦν τὴν ἀνηθικότητα κρυφά».

Ἡ Λεττονία κατήργησε τὸ σύστημα τοῦ διακανονισμοῦ γιὰτὶ «ὅπως ἀποδείχτηκε παντοῦ, μόνον ἓνα μέρος τῶν ἀνηθικῶν γυναικῶν—σχετικὰ ἀσήμαντο—μποροῦν νά μπουῖν στοὺς οἶκους αὐτοῦς. Συνεπῶς ἡ ἐπίβλεψη τῆς ἀνηθικότητος γίνεται ἀνεπαρκῆς. Ἡ καθιέρωση τοῦ διακανονισμοῦ δὲν δικαίωσε τὶς ἐλπίδες πού βάσιζαν οἱ εἰσηγητῆς τῆς, χωρὶς νά λογαριάσῃ κανεὶς τὰ κακὰ πού προήλθιν ἀπὸ τὸ σύστημα αὐτό».

Ἡ Ὁλλανδία ἀναφέρει τοὺς λόγους πού τὴν ὠδήγησαν στὴν κατάργησιν τοῦ συστήματος τοῦ δια-

κανονισμού: «... Οί άρμόδιοι έννοιωσαν πώς ό ύφιστάμενος έλεγχος κάνει πειθό πολύ κακό, παρά καλό. Η γνώμη αυτή επικυρώθηκε έκτοτε από πολλά Συνέδρια. **Η σωματεμπορία έχει βάση τους οίκους αυτών.** **Η κατάργηση των οίκων** έξοντωσε σιγά-σιγά τη σωματεμπορία. Οί πράκτορες και διευθυνταί των οίκων εύρισκαν πάντοτε μιá ώρισμένη άγορά για τη τοποθέτηση του ανθρώπινου εμπορεύματος...».

Η Πολωνία αναφέρει τους λόγους τής καταργήσεως των οίκων ως έξης: 1. Οί οίκοι ήταν τό κέντρον τής διεθνούς σωματεμπορίας των γυναικών. 2. Η προστασία των άνηθίκων γυναικών ήταν άδύνατη έξ αιτίας τής οικονομικής έξάρτησής των από τους ιδιοκτήτες των οίκων. 3. Στους οίκους αυτούς τό άλκοόλ καταναλίσκεται σέ μεγάλη ποσότητα, πράγμα πού συντελεί στην αύξηση των περιπτώσεων των γνωστών νοσημάτων. 4. Η συγκέντρωση μεγάλου άριθμού άνηθίκων γυναικών εύκολύνει όμοια τήν ανάπτυξη των νοσημάτων αυτών.

Η Τσεχοσλοβακία τέλος άπαντά ότι τό «επάγ-

γελμα του προαγωγού και η σωματεμπορία των γυναικών, έγιναν δυνατά μόνον έξ αιτίας των οίκων αυτών. Όσοι συγχίζουν εκεί ζητούν κάθε μέρα νέα πρόσωπα. Η κίνηση λοιπόν των άνηθίκων γυναικών μέσα στους οίκους γίνεται έντατική, ή αντίλλαγή άκατάπανστη. **Εάν δέν ύπήρχαν οί οίκοι αυτοί ή σωματεμπορία των γυναικών θα έφθανε στο έλάχιστο.** Η ζήτηση των άνηθίκων γυναικών είναι πάντα μεγαλείτερη στους τόπους όπου ύπάρχει έπίσημος διακανονισμός».

Αφίνω χωρίς σχόλια τις έπίσημες αυτές άπαντήσεις: πού βγήκαν από τήν πείρα των λαών αυτών, άφοϋ έφώτισαν τή σκέψη τους, εύγενικές φύσεις, άνθρωπιστές έξοχοι, άληθινοί άτόστολοι, πού έβαλαν σκοπό τής ζωής τους νάπαλλάξουν τήν άνθρωπότητα από ένα άκόμα αίσχος.

Ας έλπίσωμε πώς ή ΚΤΕ θα συντελέση γρήγορα νά πραγματοποιηθή σβλες του τίς μορφές ό σκοπός αυτός.

ΜΑΡΙΑ ΣΒΩΛΟΥ